

Tid Tisdagen den 13 mars 2018 kl. 17.00 – 17.25
Plats Sheraton Stockholm, Tegelbacken 6
Justerat Onsdagen den 21 mars 2018

Jonas Naddebo

Hampus Rubaszkin

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Jonas Naddebo (C) vice ordföranden

Mervi Mäkinen Andersson (S) §§ 18-31

Hampus Rubaszkin (MP)

Lars Jilmstad (M)

Christoffer Järkeborn (M)

Torbjörn Erbe (M)

Joar Forssell (L)

Tjänstgörande ersättare:

Hanna Begler (MP)

för Katarina Luhr (MP)

Annika Ödebrink (S)

för Maria Östberg Svanelind (S)

Fredrik Pettersson (S)

för Måns Lönnroth (S)

Jakob Sahlin (S) §§ 1-17

för Mervi Mäkinen Andersson (S)

Linda Agetoft (S)

för Jonas Svanfeldt (S)

Linnéa Joandi (MP)

för Rikard Warlenius (V)

John Myhrman (M)

för Helena Ljungberg (M)

Ersättare:

Jakob Sahlin (S) §§ 18-31

Alicja Lindell (M)

Märta Martin Åkesson (C)

Ulrika Hoff (KD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Monika Gerdhem, Gustaf Landahl, Lena Mittal, Mikael Nyberg, Daniel Persson, Maria Svanholm, Emily Tjäder, Malin Täftefur och personalföreträdaren Luis Lopez.

§ 1 Närvarorätt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att medge närvarorätt vid dagens sammanträde till Luis Lopez.

§ 2 Val av justerare och tid för justering

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utser Hampus Rubaszkin (MP) att tillsammans med vice ordföranden Jonas Naddebo (C) justera dagens protokoll.

Justering sker onsdagen den 21 mars 2018.

§ 3 Anmälan av föregående protokoll

Protokoll 1/2018 från miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde den 30 januari 2018 anmäls.

§ 4 Anmälan av inkomna skrivelser till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Inkomna skrivelser m.m. till miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt förteckningar från den 28 februari och den 13 mars 2018 anmäls.

§ 5 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen

Beslut

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen från och med den 6 januari 2018 till och med den 16 februari 2018.

Handlingar i ärendet

Lista över delegationsbeslut ur ECOS för delegationsperioden 2018-01-06 – 2018-02-16.

§ 6**Anmälan av protokoll från rådet för
funktionshinderfrågor**

Protokoll nr 9/2017 från sammanträde med rådet för funktionshinderfrågor vid miljö- och hälsoskyddsnämnden och fastighetsnämnden från den 11 december 2017 anmäls.

§ 7**Motion (2017:59) av Lars Svärd (M) om bötfällning för
nedskräpning med cigarettfimpar
Remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 2017-17243

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 23 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Hampus Rubaszkin m.fl. (MP), Annika Ödebrink m.fl. (S), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Joar Forssell (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Lars Jilmstad m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen och att därutöver anföra:

Det stora antalet fimpar som slängs i Stockholm inte bara skräpar ner och förfular. Tobak och ämnen från filter förs bort av dagvatten med negativa konsekvenser för miljön.

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Hampus Rubaszkin m.fl. (MP), Annika Ödebrink m.fl. (S), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Joar Forssell (L).

Reservation

Lars Jilmstad m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 8**Motion om att underlätta stadens tillståndsprocesser
Remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 2017-18180

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avstyrka det första yrkandet, att uppdra åt kommunstyrelsen att, i samarbete med berörda tillståndsgivande nämnder samt externa myndigheter, arbeta fram en strategi för hur tillståndsgivande kontakter mellan företagare och kommun kan förenklas och förkortas med principen ”en väg in” som ledstjärna.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avseende det andra yrkandet, att uppdra åt kommunstyrelsen att i samarbete med berörda tillståndsgivande nämnder undersöka möjligheten att införa en 60-dagarsregel för alla tillståndsprocesser inom staden, informera kommunstyrelsen om att en sådan reglering inte är rättsligt möjlig.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 18 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Annika Ödebrink m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen och att därutöver anföra:

Vi välkomnar miljöförvaltningens redogörelse om att handläggning av ärenden ska ske rättssäkert. Därutöver läser vi med intresse om de nationella utrednings- och utvecklingsprojekt som pågår gällande digitalisering och förenkling av olika processer som innefattar prövning av tillstånd. Att staden bevakar detta arbete är viktigt. Vi inser också att förenklandet av stadens tillståndsprocesser är både praktiskt och juridiskt komplicerat samtidigt som behovet av att förenkla och förbättra tillståndsprocessen för företagare är

stort. Förvaltningens redogörelse för alla praktiska och juridiska snårigheter är intressant läsning men tyvärr inte särskilt konstruktiv. För att på allvar underlätta för Stockholms företagare duger det inte att redovisa hur dagens system är beskaffat och att förändringar varken kan eller bör ske. Förenklade tillståndsprocesser genom färre ingångar till myndigheter och tidsbegränsningar för prövningsförfaranden måste kunna arrangeras på ett rättssäkert sätt.

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Annika Ödebrink m.fl. (S).

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ulrika Hoff (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L).

§ 9

Fler citybad, motion 2017:71 från Jonas Naddebo, Christina Linderholm och Johan Fälldin, alla (C) Remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2018-1474

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 20 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Hampus Rubaszkin m.fl. (MP), Annika Ödebrink m.fl. (S) och Lars Jilmstad m.fl. (M) föreslår (se beslutet).

- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Joar Forssell (L) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen och att därutöver anföra:

Tillgänglighet till vattnet är en central del i Stockholms stadsplanering och ett av stadens mest utmärkande drag. Därför är det viktigt att säkra och utveckla rekreationen kring stadens vattenlinjer för att skapa en mer levande stad. Ett ökat antal badplatser är en naturlig del av Stockholms framtida planering. Badplatser som med fördel kan utvecklas i nära samarbete med lokala aktörer, företagare och fastighetsägare.

Vi välkomnar förvaltningens positiva gensvar på fler badplatser i Stockholm. Naturligtvis ska badvattnet uppfylla grundläggande krav av badvattenkvaliteten. Om det kräver vidare utredningar på de platser som föreslås är vi förstået öppna för det. Att inlemma föreslagna platser i kommande strandbadsutredningar under 2018, gjorda av miljöförvaltningen, vore en välkommen lösning.

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Hampus Rubaszkin m.fl. (MP), Annika Ödebrink m.fl. (S) och Lars Jilmstad m.fl. (M).

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Joar Forssell (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ulrika Hoff (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Joar Forssell (L).

§ 10

Yttrande över Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2018-1506

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 15 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 11**Uppföljning av revision av livsmedelskontrollen****Brev från Livsmedelsverket, dnr 2018/00646**

Dnr 2017-10757

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på Livsmedelsverkets brev.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna svaret till Livsmedelsverket.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 13 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 12

Förbud mot utsläppande på marknaden av vissa produkter som livsmedel för speciella medicinska ändamål

Yttrande till Länsstyrelsen i ärende beteckning 281-53644-2017

Dnr 2017-8952

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att yrka att Länsstyrelsen ska besluta avslå bolagets överklagande.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande i ärendet.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 21 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L) enligt följande:

Vi instämmer i förvaltningens redogörelse och slutsats om att Länsstyrelsen bör avslå bolagets överklagande. Därutöver är vi angelägna om att den utsatta patientgrupp som berörs av ärendet inte ska komma i kläm eller att produkterna försvinner utan att ersättningsprodukter finns tillgängliga.

Ersättaryttrande

Ulrika Hoff (KD) instämmer i särskilt uttalande från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L).

§ 13**Vägledning för omgivningsbuller och bostadsbyggande**

Dnr 2018-169

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningarnas gemensamma förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förslag till vägledning.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända vägledningen till exploateringsnämnden och trafiknämnden för kännedom.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 15 januari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Hampus Rubaszkin m.fl. (MP), Annika Ödebrink m.fl. (S), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Lars Jilmstad m.fl. (M) föreslår (se beslutet).
- 2) Joar Forssell (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att delvis godkänna förslaget till vägledning.
  - 2 Att vägledningen förändras i enlighet med vad som nedan anför.
  - 3 Att översända vägledningen till exploateringsnämnden och trafiknämnden för kännedom.

Bullerlagstiftningen har ofta visat på hur välmenande normer fått orimliga konsekvenser i praktiken. Liberaler utgår från tanken om att alla människor ska ha ett så oinskränkt handlingsutrymme som möjligt, förutsatt att de inte skadar andra människor. Det är positivt att utrymmet för vad som är tillåtet i enlighet bullerlagstiftningen har blivit större och vi är i stora delar positiva till hur staden arbetar med bullerfrågorna. Vi tycker dock att det borde gå att gå längre för att möjliggöra fler bostäder även i mer bullerutsatta

områden.

Bl. a. har kravet för oskyddad sida vid tillfällena skapat problem vid produktion i nära anslutning till förkastningar eller andra grova nivåskillnader, där antingen speciallösningar behövts eller nya bostäder har hindrats. Vi vill se ett mer tillåtande förhållningssätt där andra lösningar kan användas där det är svårt att få till en oskyddad sida. Långsiktigt skulle vi också gärna se fler möjligheter att anpassa lagstiftningen så att den reella ljudnivån inomhus kan gälla vid mätningar. Nu när byggnader tenderar att bli allt bättre isolerade, i en tid där passiv- och punkthus går mot norm, och det finns flertalet lösningar för att skärma av den effektiva ljudnivån inomhus borde det vara möjligt att kunna bygga hus där kraven ställs utefter ett helhetsperspektiv på boendemiljön inne i huset. Vi delar således inte heller synen att de senaste ändringarna i trafikbullerförordningen var onödiga, utan tycker snarare att de inte var tillräckligt långtgående.

Buller är en viktig miljö- och hälsofråga. Speciellt vid buller som ligger speciellt långt ut på spektrumet, som exempelvis lågfrekvent industribuller som har lätt att färdas genom fasad och väggar. Samtidigt måste lagstiftningen och det regelverket som finns vara tillräckligt tillåtande för att passa till människor med olika behov och preferenser. Det är i grunden inte stadens eller det offentligas roll att hitta lagom medelvärden för hur saker bör utformas, utan snarare att garantera att miniminivåer upprätthålls så att människor inte omedvetet eller ofrivilligt utsätts för långsiktig allvarlig skada.

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Hampus Rubaszkin m.fl. (MP), Annika Ödebrink m.fl. (S), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Lars Jilmstad m.fl. (M).

Reservation

Joar Forssell (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 14

Rening av dagvatten från befintlig miljöfarlig verksamhet En vägledning för tillsynen med dagvattenstrategin som utgångspunkt

Dnr 2016-17141

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens information om vägledningen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 20 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 15

Avrapportering av Energi- och klimatrådgivningens arbete i Stockholm stad och regionalt 2017

Dnr 2018-2009

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens avrapportering.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 20 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 16**Tillsynsrapport PCB i byggnader 2017****Rapport från miljöförvaltningen**

Dnr 2018-422

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna rapporten ”Tillsynsrapport PCB i byggnader 2017”.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 20 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 17**Klimatanalys årsrapport 2017**

Dnr 2018-2062

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna Klimatanalys årsrapport.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 21 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Annika Ödebrink m.fl. (S) enligt följande:

Att Stockholm fortsätter att minska sina utsläpp av växthusgaser är viktigt, både ur aspekten att bibehålla positionen som en av världens ledare av klimatarbete, men även för att bidra till att Parisavtalets 1,5 gradersmål kan uppnås. Beräkning och uppföljning av utsläppen är en förutsättning för detta arbete.

Stockholms har antagit ett mål om fossilbränslefrihet till år 2040. I utsläppskurvan till 2023 finns målet 1,8 ton CO₂e per invånare vilket enligt klimatanalys är fullt möjligt att nå. Det är dock av största vikt att vi minskar våra klimatutsläpp så tidigt som möjligt och vi är positiva till möjligheten att med förstärkta klimatåtgärder arbeta för en lägre utsläppsnivå än 1.8 ton till år 2023.

§ 18**Tillsynsrapport små verkstäder 2017****Redovisning av miljöförvaltningens rapport**

Dnr 2018-2072

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna rapporten ”Tillsynsrapport små verkstäder 2017”.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 20 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 19**Bygg träkvarter i nya Alvik, Motion (2017:55) från Björn Ljung och Peter Backlund båda (L)****Remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 2018-409

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (S):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att delvis godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Bostadsbyggandet i Stockholm orsakar klimatutsläpp, inte minst i byggskedet och det är därför av stor vikt att vi arbetar med att miljöpåverkan minskar. Vi anser därför att det är viktigt att ta ett helhetsgrepp över både byggprocessen och byggmaterialens klimat- och miljöpåverkan och ser att vi i framöver behöver ställa energikrav på den totala byggprocessen där även materialval kommer att spela stor roll. Vi instämmer i att det är positivt med nybyggnation i trä och att trä är ett miljövänligare alternativ och en viktig del i kampen om att göra Stockholm klimatneutralt.

Vi har därför bland annat initierat en markanvisningstävling för trähus på Årstafältet och satt ett mål för markanvisningar för trähusbebyggelse på minst 300 lägenheter år 2018, 400 år 2019 och 500 år 2020. Att däremot som i motionen peka ut denna plats anser vi problematiskt, inte minst med anledning av de aspekter som miljöförvaltningen lyfter i sitt tjänsteutlåtande. Vi tror att detta bättre prövas av de tekniska förvaltningarna i projekt för projekt.

- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 21 februari 2018. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Tillstyrka motionen.
- 2 Omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (S).

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Joar Forssell (L) enligt följande:

Det är glädjande att se att miljöförvaltningen är positiva till det som motionen framfört, och att de föreslagit att tillstyrka motionen. Vi delar förvaltningens synpunkter om att Stockholms byggande behöver få ett mindre klimatavtryck oavsett material, samtidigt som trä som material har speciellt goda förutsägningar för att bidra till lägre klimatpåverkan. Stål och betong kommer fortfarande att ha en betydande plats i bostadsbyggandet framöver, men vi hoppas att trä som material kommer att få en allt större roll i stadens utveckling. I den utvecklingen hoppas vi att Alvik kan vara ett område där ny teknik för bygge i, och planering med, trä kan testas.

§ 20

Utlysa en arkitekttävling för att planera tät naturstad i

Årstaskogens krans

Motion (2017:57) av Björn Ljung (L) och Peter Backlund (L)

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2018-423

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (S):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avstyrka motionen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Ett framtida bostadsbyggande i Årstaskogens kant måste vägas mot många intressen. I stadens underlag finns höga naturvärden beskrivna i samtliga delar av skogen. Dessutom är skogen beroende av fungerande ekologiska spridningsvägar mot närliggande naturområden. Det är oerhört viktigt att eventuell bebyggelse blir välplanerad och klok inklusive beaktande av skogens kvaliteter, minimerad biltrafik och rekreativa värden. Därför menar vi att en arkitekttävling lämpar sig dåligt för just Årstaskogen.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 20 februari 2018. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (S).

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Joar Forssell (L) enligt följande:

Det är glädjande att förvaltningen tillstyrker grundtankarna i motionen. Som förvaltningen framhåller är Årstaskogens krans ett område där det är kritiskt naturreservatets roll som integrerad del i stadens ekosystem inte förstörs av den tillkommande bebyggelsen. Vi vill dock fasthålla värdet av att specificera att det finns ett behov av tät bebyggelse i området, då dess kombination av att till stora delar bestå av oexploaterad mark, och att den ligger beläget nära till stan, gör att det finns speciellt stort behov av att få till så många bostäder, och byggnation av lokaler för andra funktioner, som möjligt.

Det finns fördelar och nackdelar med arkitekttävlingar. Vad gäller det specifika området är fördelarna övervägande. Området ligger väldigt känsligt till med många brydda medborgare som bor i närheten. En arkitekttävling med flera alternativ kan vara ett sätt att förankra kommande byggnation och se till så att olika innovativa alternativ utreds. Och innovativa lösningar kan behövas då många delar av områdena runt skogen har utmanande fysiska förutsättningar, samtidigt som områdena har potential att bli några av Stockholms mest attraktiva.

§ 21**Motion (2017:63) om ett grönt och skönt takpaket för Stockholm****Remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 2017-18182

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (S):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att delvis tillstyrka motionen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att därutöver anför följande:

När staden blir tätare måste vi på ett bättre sätt än idag utnyttja befintliga ytor för fler funktioner. Vi instämmer därmed helt i att det finns stora värden i att öka användningen av stadens tak, för solel, ekosystemtjänster och för rekreation.

Vad gäller solex så har staden ett mål om att 10% av stadens elanvändning ska komma från solex år 2040. Detta kräver en rejäl utbyggnad av solex på stadens tak. Som stöd i detta arbete har energi och klimatrådgivningen tagit fram solkartan som kan underlätta för alla i stockholmregionen som vill installera solenergi. Här finns alltså redan ett bra underlag för solex på stadens tak.

Gröna tak, men även gröna väggar ger flera olika mervärden för staden och stockholmarna. Av stadens miljöprogram framgår att samtliga tekniska förvaltningar och bostadsbolagen ska främja ekosystemtjänster, bland annat genom att kvartersmarkens grönska på gårdar, tak och fasader ska komplettera grönskan på gator, parker och torg. Inom projektet C/O City har bland annat "Gröna takhandboken" tagits fram. Vi ser dock gärna att staden, med bas i stadens skyfallsmodell, bullerkarta, framtida kartläggning av sk "värmeöar" och behovet av förstärkta ekosystemtjänster i olika delar av staden utreda och peka ut specifika fastigheter och områden där gröna tak och väggar skulle passa bra och göra bäst nytta i staden.

När det gäller stadens underlag är det positivt att de tillgängliggörs i liknande öppet format så som solkartan. Vi ser gärna att fler fastighetsägare kan vara delaktiga att planera för lämpliga biotoppar som gynnar spridningsvägar i staden för exempelvis pollinatörer.

Vad gäller den sociala dimensionen av att anlägga gröna tak som dessutom lämpar sig som vistelseyta ställer vi oss positiva till intentionen i de fall där dessa kombinationer kan fungera.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 20 februari 2018.
Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen och att därutöver anföra:

Stockholm har ett gynnsamt klimat för solenergiproduktion och stadens arbete med fler solceller på taken behöver skruvas upp väsentligt. Att komplettera solkartan med en kartläggning om vilka tak som är lämpliga som gröna tak vore en bra understödjande åtgärd för fler gröna tak i Stockholm. En sådan kartläggning skulle kunna vara ett bra verktyg för fastighetsägare som vill få en första uppfattning om takets lämplighet och potential.

Vi betonar vikten av att politiken vågar peka ut en tydlig riktning för bättre utnyttjande av Stockholms taktytor. Det har hänt för lite på området i Stockholm de senaste åren jämfört med andra storstäder. Miljöförvaltningens svar visar på att det redan finns mycket framtaget material för att understödja och intensifiera arbetet, låt oss då sätta igång.

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Hampus Rubaszkin m.fl. (MP) och Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (S).

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersätтарыttrande

Ulrika Hoff (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Joar Forssell (L).

§ 22

Naturreservat för Hagsätraskogen

Beslut om samråd

Dnr 2018-2008

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningarnas gemensamma förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att uppdra åt miljöförvaltningen att skicka förslag till bildande av Hagsätraskogens naturreservat enligt bilagor till förvaltningarnas gemensamma tjänsteutlåtande på samråd.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens, exploateringskontorets och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 22 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Jonas Naddebo (C) enligt följande:

När Stockholm växer till en miljonstad är det viktigt att säkra platser för rekreation samtidigt som platser för bostadsbyggande pekas ut. Naturområden är en del av stadens attraktionskraft. Tack vare Centerpartiet har Stockholm de senaste åren fått nya naturreservat. Centerpartiet arbetade under lång tid arbetat för att få till naturreservat i Älvsjöskogen vilket äntligen skedde 2015. I och med detta beslut säkrades värdefulla grönytor i staden. Även Årstaskogen och Årsta holmars naturreservat är ett resultat av Centerpartiets arbete. Tyvärr har den rödgrönrosa majoriteten beslutat att bygga i delar av skogen som borde bevaras. En stadsbyggnadspolitik Centerpartiet inte kan ställa upp på.

Miljöpartiet har i media uttalat att de vill skapa så många naturreservat som möjligt under mandatperioden. En politik Centerpartiet motsätter sig. Det finns inget egenvärde i att skapa naturreservat i sig, utan instrumentet ska användas för att skydda och bevara viktiga natur- och rekreationsvärden i vår växande stad.

Centerpartiet anser att ett naturreservat i den östra delen av Älvsjöskogen, eller Hagsätraskogen som den numera benämns, inte är en prioriterad fråga. Ett sådant beslut skulle kunna hota stadsdelens utveckling och förlängningen av tunnelbanan från Hagsätra till Älvsjö. Däremot är vi angelägna om att koppla samman Hagsätraskogen och Älvsjöskogen med en ekodukt. En sådan förbindelse skulle knyta ihop området och underlätta för människor att röra sig mellan områdena. Den skulle också underlätta spridningen för djur- och växtliv.

Vi ser fram emot att samrådet belyser dessa frågor.

Särskilt uttalande lämnas av Joar Forssell (L) enligt följande:

Liberalerna har varit, och är fortfarande, positiva till naturreservatet i den västra delen av Älvsjöskogen - ett projekt som initierats av Alliansen. I och med reservatet säkrade vi såväl värdefulla grönytor i staden som tusentals framtida välbehövliga bostäder i Älvsjö.

Det är dock oroväckande att den rödgrönrosa majoriteten fortsätter att verka för att göra naturreservat även av den östra delen. Ett sådant beslut skulle vara mycket olyckligt, eftersom att det skulle hota förlängningen av tunnelbanan från Hagsätra till Älvsjö. Att de förvaltningen inte problematiserar mer över att tunnelbanan skulle bli svårare att genomföra med sämre underlag för fler bostäder i området är för oss mycket oroande. Området för den så kallade Hagsätraskogen behövs dessutom för att skapa fler bostäder i Stockholm och delar av framtida intäkter från markförsäljningar behövs för finansiering av stadsdelens utveckling. Det går inte att försvara en tunnelbanesträckning utan den intakten, speciellt om den i enlighet med delar av underlaget nu kan behöva läggas helt under jord.

§ 23

Undersökning av parkmark och båtuppläggningsplatser Redovisning av genomförd undersökning

Dnr 2018-1491

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna rapporten "Översiktliga miljötekniska markundersökningar, Parkmark och båtuppläggningsplatser i Stockholm".
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna rapporten till idrottsförvaltningen och berörda stadsdelsförvaltningar.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 21 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 24

Minskad energiåtervinning av fossil plast Utredning om möjligheterna att nå fossilbränslefritt Stockholm 2040

Dnr 2018-2462

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens avrapportering av budgetuppdrag att ta fram en strategi för hur användningen av fossil plast kan reduceras inom Stockholms stad.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 23 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 25

Årsrapport Klimatsmarta stockholmare 2017 Avrapportering Klimatsmarta stockholmares verksamhet samt Klimatpakten och klimatkommunikationen på stadens webb

Dnr 2018-1018

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna avrapporteringen av Klimatsmarta stockholmars verksamhet 2017.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända förvaltningens tjänsteutlåtande till stadsledningskontorets kommunikations- och omvärldsavdelning.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 23 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 26**Energicentrums Årsrapport 2017**

Dnr 2018-2430

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna Energicentrums verksamhetsrapport.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända rapporten till styrelsen för Stockholm Stadshus AB, fastighetsnämnden och styrelserna för bostadsbolagen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 22 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 27**Naturvårdsverkets förslag till ny förordning om luftvårdsprogram och utsläpp till luft. Genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar****Remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 2018-408

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 22 januari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 28**Rapportering från myndigheter och kommuner till vattenmyndigheterna om genomförandet av åtgärdsprogram 2016-2021****Utskick från vattenmyndigheterna Dnr 537-15992-17**

Dnr 2018-2797

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till svar på åiterrapportering.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 21 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 29

Samråd - Vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten, reviderade miljökvalitetsnormer för särskilda förorenande ämnen (koppar och zink) i ytvatten och Samråd - arbetsprogram med tidplan inför framtagandet av förvaltningsplan 2021-2027
Remiss från kommunstyrelsen
Dnr 2017-16699

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 26 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 30**Grön Nano – innovativ dagvattenhantering
Ansökan till Vinnovas utlysning - Utmaningsdriven
innovation steg 3**

Dnr 2018-4048

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna att förvaltningen deltar som partner i Luleå Tekniska Universitets ansökan Grön Nano till Vinnovas utlysning – Utmaningsdriven innovation steg 3.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända nämndens beslut till Luleå Tekniska Universitet, Institutionen för samhällsbyggnad och naturresurser.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningschef att teckna erforderliga avtal för förvaltningens medverkan i Grön Nano.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 28 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**§ 31
Övrigt**Deltagande i konferensen Building Sustainability i Stockholm den 24-25 oktober 2018**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att nämnden får delta i konferensen Building Sustainability i Stockholm den 24-25 oktober 2018.

Deltagande i den regionala miljödagen den 26 april 2018**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att nämnden får delta i den regionala miljödagen den 26 april 2018.

Vid protokollet

Lena Mittal